

NATIONALE VERKLARING 2009

Op grond van het besluit van de Ministerraad d.d. 5 maart 2010, verklaar ik hierbij namens het Nederlandse kabinet, vanuit mijn positie en verantwoordelijkheid als minister van Financiën inzake het financieel beheer van middelen voor de hierna genoemde Europese fondsen in gedeeld beheer en op basis van de mij ter beschikking staande informatie dat:

Verklaring inzake het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO):

- (1) het functioneren van de door Nederland opgezette systemen en daarin vervatte maatregelen voor het beheer en de controle van de gelden inzake het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) over het begrotingsjaar 16 oktober 2008 tot en met 15 oktober 2009 naar mijn beste weten een redelijke mate van zekerheid bieden voor de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende transacties alsmede voor de subsidiabiliteit van de desbetreffende subsidieaanvragen;
- (2) de uitgaven en ontvangsten tot een totaal bedrag van € 1.082.585.856 ten laste respectievelijk ten gunste van het inzake het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) die zijn opgenomen in bijgaande consolidatiestaat van door de Nederlandse betaalorganen over het begrotingsjaar 16 oktober 2008 tot en met 15 oktober 2009 opgestelde en bij de Commissie ingediende rekeningen, naar mijn beste weten, wettig en regelmatig zijn.
- (3) openstaande vorderingen tot een totaalbedrag van € 15.932.839 ten gunste van het inzake het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) die zijn opgenomen in bijgaande consolidatiestaat van door de Nederlandse betaalorganen over het begrotingsjaar 16 oktober 2008 tot en met 15 oktober 2009 opgestelde en bij de Commissie ingediende rekeningen, in de context van bovengenoemde certificerende rapportages naar mijn beste weten, wettig, regelmatig, volledig en juist zijn.

Verklaring inzake het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO):

de ingestelde beheers- en controlesystemen van de operationele programma's EFRO noord, EFRO oost, EFRO zuid en EFRO west, in relatie tot de eisen zoals beschreven in artikel 58 tot en met 62 van verordening (EG) nr. 1083/2006 van de raad en voor zover betrekking hebbende op de essentiële vereisten 1 tot en met 3 zoals beschreven in de toelichting, voor de programmaperiode 2007-2013 in de periode 1 juli 2008 tot en met 30 juni 2009, voldoen aan de voorschriften van artikel 58 tot en met 62 van verordening (EG) nr. 1083/2006 van de raad en afdeling 2 van verordening (EG) nr. 1828/2006 van de Commissie, en deze in de periode 1 juli 2008 tot en met 30 juni 2009 naar mijn beste weten met een redelijke mate van zekerheid voldoende effectief hebben gefunctioneerd, met uitzondering van de geconstateerde tekortkomingen die op korte termijn passend handelen van de betreffende management autoriteiten vereisen teneinde de financiële risico's voor de Europese unie te beperken.

Verklaring inzake het Europees Sociaal Fonds (ESF):

de voor het ESF-programma ingestelde beheers- en controlesystemen voor de programmaperiode 2007-2013 in de periode 1 januari 2008 tot en met 31 december 2008 in opzet voldeden aan de voorschriften van de artikelen 58 tot en met 62 van Verordening (EG) nr. 1083/2006 van de Raad en afdeling 3 van Verordening (EG) nr.1828/2006 van de Commissie en dat het functioneren met betrekking tot de essentiële vereisten 1 tot en met 6, over de periode 1 januari 2008 tot en met 31 december 2008 naar mijn beste weten een redelijke mate van zekerheid biedt voor de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende transacties.

Verklaring inzake het Europees Visserij Fonds (EVF):

de voor het EVF-programma ingestelde beheers- en controlesystemen voor het beheer en de controle van de gelden voor het Programma 2007- 2013: "Perspectief voor een duurzame visserij", met cofinanciering uit het Europees Visserij Fonds (EVF), voor de programmaperiode 2007-2013 met betrekking tot de essentiële vereisten 1 tot en met 3 en (deels) 6, in opzet voldoen aan de voorschriften van Verordening (EG) nr. 1198/2006 van de Raad van 27 juli 2006 en dat het functioneren met betrekking tot de essentiële vereisten 1 tot en met 3 en (deels) 6, over de periode 1 juli 2008 tot en met 30 juni 2009, naar mijn beste weten een redelijke mate van zekerheid biedt voor de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende transacties.

Verklaring inzake de Europese Migratiefondsen: het Europees Vluchtelingenfonds (EVF), het Europees Buitengrenzenfonds (EBF), het Europees Terugkeerfonds (ETF) en het Europees Integratiefonds (EIF)

voor wat betreft de beschrijving van de opzet van de systemen en de werking van de systemen zoals genoemd in de artikelen 24 tot en met 30 van Beschikking 573/2007/EG van 23 mei 2007 van het Europees Parlement en van de Raad, de artikelen 26 tot en met 32 van Beschikking 574/2007/EG van 23 mei 2007 van het Europees Parlement en de Raad de artikelen 24 tot en met 30 van Beschikking 575/2007/EG van 23 mei 2007 van het Europees Parlement en de Raad en de artikelen 22 tot en met 28 van Beschikking 2007/435/EG van 25 juni 2007 van de Raad en alle overige informatie, dat:

- de voor het Europees Vluchtelingenfonds (EVF), het Europees Buitengrenzenfonds (EBF) het Europees Terugkeerfonds (ETF) en het Europees Integratiefonds (EIF) ingestelde beheers- en controlesystemen in opzet voldoen aan de bovengenoemde voorschriften.
- het functioneren van de door Nederland opgezette systemen en daarin vervatte maatregelen voor het beheer en de controle van de gelden voor het EBF en het EIF, respectievelijk voor het EVF en het ETF over de periode 1 januari 2007, respectievelijk 1 januari 2008 tot en met 31 december 2009, naar mijn beste weten een redelijke mate van zekerheid bieden voor de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende transacties alsmede voor de subsidiabiliteit van de desbetreffende subsidieaanvragen.

Deze verklaring ziet op de werking van de volgende deelaspecten van het financiële systeem: voorbereiden Jaarprogramma, voorbereiden Call for proposals, beoordeling subsidieaanvragen en toekenning subsidie.

De grondslag van mijn verklaring wordt gevormd door de gegevens die de verantwoordelijke Nederlandse bewindspersoon aan mij beschikbaar heeft gesteld, onverlet inherente onzekerheden ten aanzien van de interpretatie van Europese regelgeving.

Plaats:

Datum:

de minister van Financiën,

mr. drs. J.C. de Jager

TOELICHTING BEHORENDE BIJ DE NATIONALE VERKLARING 2009

Toelichting met betrekking tot de verklaring inzake ELGF en ELFPO.

Rechtmatigheid op eindbegunstigdeniveau

De Ministerraad streeft naar een nationale verklaring op eindbegunstigden niveau. Om dit te bereiken verricht de Auditdienst LNV, in overleg met de Algemene Rekenkamer en het ministerie van Financiën, werkzaamheden volgens een overeengekomen 'control framework'.

Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek, concludeer ik, dat binnen de nationale kaders voor de onder punt 2 vermelde uitgaven en ontvangsten er sprake is van rechtmatigheid op eindbegunstigden niveau.

Extrapolatie van de uitkomsten van resultaten van controles ter plaatse leidt tot een maximaal foutpercentage van 2,29% in het bij het ELFPO gedeclareerde bedrag. Op het totaal van de gedeclareerde bedragen (ELGF en ELFPO) is echter de tolerantie van 2% niet overschreden.

Controles op randvoorwaarden

In de verklaring over 2008 is een voorbehoud geformuleerd inzake de uitvoering van controles op randvoorwaarden (het voldoen aan wettelijke bepalingen over milieu, voedselveiligheid en dierenwelzijn, voor subsidies in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid) in Nederland.

In 2008 en 2009 zijn de nodige stappen gezet die hebben geleid tot formalisering van de beoogde samenwerkingsovereenkomsten met medehandhavers. In 2009 zijn er samenwerkingsovereenkomsten afgesloten met provincies en alle afzonderlijke waterschappen. Voor de handhavingcontroles uit te voeren door gemeenten zijn op operationeel niveau toereikende afspraken gemaakt over de uitvoering en de verantwoording daarover aan het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (hierna: LNV). Verder is de juridische figuur 'overtreding van gering belang', de zogenoemde kleine overtreding, geïntroduceerd. Hiermee is op een adequate wijze de geconstateerde tekortkoming rond het tolerantiebeleid ingevuld. Voor de verantwoording over de controles op randvoorwaarden 2009 is er sprake van verbetering ten opzichte van voorgaande jaren. Dit blijkt uit een toename van het aantal meldingen (rapporten) aan LNV. Voor de Goede Landbouw- en Milieucondities (GLMC) zijn voor de verplichte beheerseisen normen gesteld die per 1 januari 2010 in werking treden.

Met de implementatie van bovenstaande maatregelen zijn de vereiste handhavingscontroles in voldoende mate geborgd en is het voorbehoud voor de controles op randvoorwaarden niet gecontinueerd.

Controles op oppervlakte gerelateerde subsidies

Op 14 augustus 2009 hebben de Nederlandse autoriteiten de mededeling, als bedoeld in artikel 11, lid 1, van de Verordening (EG) nr. 885/2006, betreffende de bevindingen van het onderzoek nr. AA/2009/17 inzake areaalsteun ontvangen. De Commissie heeft Nederland naar aanleiding hiervan verzocht tot aanpassing van de financiële systemen en de werkwijze aan de hand van haar opmerkingen. Inmiddels is de Europese Commissie op 16 december 2009 geïnformeerd op welke wijze Nederland deze opmerkingen en verzoeken heeft opgevolgd. Voor de actualisatie van het perceelsregister is tevens een met de Europese Commissie afgestemd herstelplan opgesteld. De uitvoering van het plan heeft bijgedragen aan het in voldoende mate actualiseren van gegevens. Hierdoor beschikt Nederland voor de afrekening van het aanvraagjaar 2009 over voldoende nauwkeurige oppervlaktegegevens. Deze (gecorrigeerde) gegevens zijn tevens de basis voor de definitieve financiële afwikkeling van de jaardeclaraties ELGF en ELFPO 2010. Als het herstelplan perceelsregistratie geheel is uitgevoerd zullen de resultaten aan een (externe) audit worden onderworpen.

Met de brief van 14 oktober 2009 heeft de minister van LNV de Tweede Kamer over de belangrijkste tekortkomingen in het perceelsregistratiesysteem en de voorgenomen herstelacties geïnformeerd.

In de bijlage zijn de volgende gegevens opgenomen:

- de consolidatiestaat van de over de periode 16 oktober 2008 tot en met 15 oktober 2009 bij de Europese Commissie ingediende financiële verantwoordingen voor ELGF en ELFPO.
- Verrekeningen uit opgelegde financiële correcties over voorgaande jaren.

Toelichting met betrekking tot de verklaring inzake EFRO

Reikwijdte verklaring EFRO

Bovenstaande verklaring is gebaseerd op het onderzoek van de Audit Autoriteit over de periode 1 juli 2008 tot en met 30 juni 2009 naar de essentiële vereisten 1 tot en met 3. In dit tijdvak waren nog niet alle processen operationeel, omdat in de auditperiode geen uitgaven waren gedeclareerd bij de Europese Commissie. Hierdoor zijn de certificeringautoriteit (de Dienst Regelingen onder verantwoordelijkheid van de minister van LNV), die zorg draagt voor een laatste controle op de betaalaanvragen alvorens deze bij de Commissie worden ingediend en de essentiële vereisten 4 tot en met 7, niet in het

onderhavige onderzoek betrokken. Het onderzoek is in de genoemde periode derhalve noodzakelijkerwijs beperkt tot een gedeeltelijke systeemaudit.

Strekking jaarlijkse oordelen

De door de Audit Autoriteit afgegeven (accountants)oordelen per regionaal programma, zijn, met inachtneming van de EU regelgeving, goedkeurende accountantsoordelen met beperkingen en voor alle programma' s gelijk. Dit betekent dat de kwalificatie "voldoende effectief functioneert" over de beheers- en controlesystemen geen betrekking heeft op alle onderdelen van deze systemen.

Aandachtsgebieden financieel beheer EFRO

Op grond van de oordelen van de Audit Autoriteit kan worden geconstateerd dat het functioneren van het beheer- en controlesysteem op onderstaande onderdelen dient te worden verbeterd. De managementautoriteiten zullen door de minister van Economische Zaken worden gevraagd periodiek aan het Comité van Toezicht van hun programma te rapporteren over de voortgang van de implementatie van de aanbevelingen. Voorts zullen de managementautoriteiten worden verzocht daarbij de (interim)rapportages van de Audit Autoriteit te betrekken. De aanbevelingen van de Audit Autoriteit betreffen op hoofdlijnen de essentiële vereisten (EV) 1 tot en met 3:

1) Duidelijke omschrijving, allocatie en scheiding van functies tussen en binnen de managementautoriteit en bemiddelende instantie(s):

De aanbevelingen van de Audit Autoriteit richten zich met name op het ontwikkelen en uitvoeren van interne controleplannen. Ook de procedures gericht op het beheer van autorisaties maken hier deel van uit. Verder wordt, in een enkel geval, gewezen op het ontbreken van voortgangsrapportages in het dossier.

2) Adequate procedures voor de behandeling van subsidieaanvragen

De meeste aanbevelingen hebben betrekking op het zichtbaar maken van uitgevoerde controlehandelingen van de managementautoriteiten alsmede van de daarvoor van belang zijnde overwegingen. Verder verdienen registraties en termijnbewakingen een verbeterde uitvoering. Tenslotte heeft de Audit Autoriteit geconstateerd dat projectdossiers niet altijd volledig zijn.

3) Adequate informatie en strategie om de begunstigden te voorzien van voldoende begeleiding.

Niet in alle gevallen worden de begunstigden voorzien van alle benodigde informatie. Dit zou, in een later stadium, tot problemen in de uitvoering van het project kunnen leiden.

Met het oog op bovenstaande bevindingen, is het van belang te realiseren dat de EFRO-programma's met ingang van de huidige structuurfondsperiode met nieuwe systemen en procedures van start zijn gegaan. Nu de uitvoering van de programma's in een hogere versnelling is gekomen, is het van groot belang dat de beheers- en controlesystemen effectief functioneren.

Er zijn geen transacties met de Europese Commissie geweest ten aanzien van bovenstaande programma's in 2009, derhalve is geen consolidatiestaat opgemaakt als onderdeel van deze verklaring.

Toelichting met betrekking tot de verklaring inzake ESF

Met deze verklaring wordt zowel een oordeel gegeven over de opzet van de systemen als over de werking van de systemen. Daarmee gaat de nu afgegeven verklaring verder dan de verklaring 2008 afgegeven in 2009 voor de periode 2007 – 2013 waarin gegeven de opstartfase van het ESF-programma alleen een oordeel over de opzet kon worden gegeven.

De scope en strekking van mijn verklaring over de werking van systemen in 2008 sluiten aan op de referentieperiode van het onderzoek dat de Audit Autoriteit heeft uitgevoerd en op het oordeel van de Audit Autoriteit. In haar jaarlijkse oordeel geeft de Audit Autoriteit namelijk aan dat 'het beheers- en controlesysteem beantwoordt aan de geldende voorschriften' en 'voldoende effectief functioneert'.

In de door de Audit Autoriteit onderzochte referentieperiode zijn geen uitgavenstaten gedeclareerd en om deze reden zijn er nog geen audits van concrete acties uitgevoerd. Dit is ook de reden dat in de verklaring geen consolidatie van gedeclareerde uitgaven is opgenomen.

Toelichting met betrekking tot de verklaring inzake EVF

Voor het inventariseren van aandachtspunten is gebruik gemaakt van de informatie uit het departementale management control systeem en bevindingen uit afgeronde audits.

De Audit Autoriteit heeft overeenkomstig artikel 61 van Verordening (EG nr. 1198/2006 van de Raad van 27 juli 2006 over de periode 1 juli 2008 tot en met 30 juni 2009 bevestigd dat het beheers- en controlesysteem van het EVF, voor zover betrekking hebbend op de essentiële beheersingsmaatregelen 1 tot en met 3 en (deels) 6, zoals bedoeld in de richtsnoer: EFFC/27/2008 van 12/09/2008 van de Commissie, voldoende effectief is en redelijke zekerheid biedt omtrent de juistheid van de uitgavenstaten, alsmede op grond daarvan, omtrent de wettigheid en regelmatigheid van onderliggende transacties. Daarbij heeft zij een aantal aanbevelingen geformuleerd waarvan de Audit Autoriteit de opvolging inmiddels als toereikend heeft beoordeeld.

Er zijn in de referentieperiode geen uitgaven bij de Commissie gedeclareerd, waardoor het oordeel is beperkt tot essentiële onderdelen uit het beheers- en controlesysteem genoemd in richtsnoer: EFFC/27/2008 van 12/09/2008 van de Commissie, te weten:

1. het bestaan van duidelijke omschrijvingen, allocatie en scheiding van functies.
2. het bestaan van adequate procedures voor de behandeling van subsidieaanvragen.
3. het verstrekken van voorlichting en begeleiding aan (potentiële) begunstigden
6. het bestaan van geautomatiseerde systemen voor betrouwbare informatie op project- en programmaniveau.

Toelichting met betrekking tot de verklaring inzake de Europese migratiefondsen: EVF, EBF, ETF en EIF

De verklaring ziet op de volgende aspecten ('scope limitation'):

- Voorbereiden Jaarprogramma
- Voorbereiden Call for proposals
- Beoordeling subsidieaanvragen
- Toekenning subsidie

In het rapport van de Audit Autoriteit (met 'scope limitation') worden twee opmerkingen van procedurele aard gedaan die geen financiële consequenties hebben en met verbeteracties zullen worden gecorrigeerd:

- Er is geen zichtbaar toezicht van de Verantwoordelijke Autoriteit op de voortgangsrapportages van het Programmasecretariaat Europese Fondsen gezien.
- De uitgebreide manual van de Certificerend Autoriteit is ontwikkeld voor andere Europese Structuurfondsen. De Migratiefondsen kennen een aantal afwijkende regels ten opzichte van die fondsen. De Certificerend Autoriteit zal deze afwijkingen en de gevolgen daarvan beschrijven in een specifiek voor de Migratiefondsen op te stellen addendum.

Toelichting met betrekking tot relevante te rapporten aandachtspunten bij de Europese Landbouwfondsen, de Structuurfondsen, het EVF en de Europese Migratiefondsen in de verklaring.

De volgende criteria zijn van toepassing:

- Vormt het aandachtspunt een substantieel financieel en/of politiek risico?
- Gaat het om een belangrijke kwaliteitsverbetering in de uitvoering van de Europese subsidieregelingen?
- Speelt het aandachtspunt voldoende breed in de uitvoering van het fonds binnen Nederland?

- Uit onderzoek naar kwalitatieve aspecten is gebleken dat een nationaal controlesysteem een belangrijke tekortkoming vertoont en
- deze wordt voor de betrokken deelpopulatie van de jaardeclaratie geschat op meer dan 2% van de declaratie en
- het effect kon niet ongedaan worden gemaakt door corrigerende maatregelen.

De Europese Commissie bepaalt uiteindelijk de EU-conformiteit van de uitvoering van Europese subsidies op grond van formele en informele regelgeving. Daardoor bestaat er een inherente onzekerheid over de aard en omvang van financiële correcties die de Europese Commissie kan opleggen.

Voor de desbetreffende fondsen zijn specifieke wegingskaders opgesteld die gepubliceerd zijn op de internetwebsite van het ministerie van Financiën.